

STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE

LIV

ACADEMIA SCIENTIARUM
ET LITTERARUM POLONA
INSTITUTUM HISTORICUM

COMMENTATIONES

LIV

VARSOVIAE 2016

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

STUDIA
ŹRÓDŁOZNAWCZE
LIV

WARSZAWA 2016

RADA REDAKCYJNA

Andrzej Biernat, Marie Bláhová, Tomasz Jasiński, Tomasz Jurek, Eduard Mühle,
Rimvydas Petrauskas, Zenon Piech, Krzysztof Skupieński, Bogumił Adam Szady,
Alicja Szymczak, Janusz Tandecki, Jan Tęgowski, Jan Wroniszewski, Zofia Zielińska

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Adamczyk (sekretarz), Marcin Hlebionek, Zbigniew Dalewski, Maria Koczerska (redaktor),
Marek D. Kowalski, Marta Piber-Zbieranowska, Andrzej Rachuba (redaktor), Marek Słoń,
Maria Starnawska, Piotr Węcowski

Asystent redakcji:
Rafał Rutkowski

Adres Redakcji:
PL 00-272 Warszawa
ul. Rynek Starego Miasta 29/31
tel. (+4822) 831-02-61, fax 831-36-42
e-mail: redakcja@studia-zrodloznawcze.pl
www.studia-zrodloznawcze.pl

Wydanie publikacji dofinansowane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
(umowa nr 546/P-DUN/2015)

ISSN 0081-7147
ISBN 978-83-7181-995-7

© Copyright by Wydawnictwo DiG & Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, 2015

Tłumaczenia: Aleksandra Rodzińska-Chojnowska (angielskie), Marek Słoń (polskie)

Na okładce:
Pieczęć polskich prowincjałów dominikańskich z lat 1396(?)–1415.
AP we Wrocławiu, Rep. 58, nr 172, odcisk z 1410 r.

Skład i łamanie: Andrzej Kaczmarek

PL 01-987 Warszawa
ul. Dankowicka 16c lok. 2
tel./fax +48 22 839-08-38
e-mail: dig@dig.pl; http://www.dig.pl

Druk cyfrowy: FABRYKA DRUKU w Warszawie

Redakcja prosi wszystkich Autorów o ściśle trzymanie się zasad przygotowania tekstu, zawartych w Informacji dla Autorów „Studiów Źródłoznawczych” oraz skrótów, zawartych w Spisie skrótów na końcu tomu

SPIS TREŚCI

Nagroda „Studiów Źródłoznawczych” im. Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego — regulamin	1
Nagroda „Studiów Źródłoznawczych” im. Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego za 2015 r.	2

Rozprawy

Miłosz SOSNOWSKI — <i>Miejsce powstania i historia pasjonatu theol. lat. oct. 162 ze zbiorów Biblioteki Państwowej w Berlinie</i>	3
Elżbieta DĄBROWSKA — <i>Nieznane groby średniowiecznych duchownych z kolegiaty pw. św. św. Piotra i Pawła w Kruszwicy</i>	21
Maria CYBULSKA, Ewa ORLIŃSKA-MIANOWSKA — <i>Fragmety dwóch tkanin z depozytu Muzeum Narodowego w Warszawie znalezionych w kolegiacie w Kruszwicy w 1960 roku</i>	31
Marek A. JANICKI — <i>Romańskie napisy haftowane na jedwabnych pasmach z grobu nr 24 w kolegiacie w Kruszwicy</i>	41
Tomasz JUREK — <i>Średniowieczny katalog biskupów poznańskich w Roczniku lubińskim ukryty</i>	51
Jakub TUREK — <i>Sigillum provincialatus cum Beata Maria Virgine. Studium pieczęci polskich prowincjałów dominikańskich z XIV i XV wieku</i>	59
Bohdan KAŇÁK — <i>Die Handschrift des Stadtschreibers Heinrich Polan als Beispiel der Verwendung der neugotischen Schrift in der Kanzlei der mährischen Stadt Olmütz</i>	85
Dariusz OPALIŃSKI — <i>Dawne kolejowe rozkłady jazdy i ich przydatność w badaniach historycznych</i>	115

Materiały

Tomasz ZWIĄZEK — <i>Rewizja komór celnych i stacji mylniczych województwa kaliskiego z 1571 r. Edycja Aktu rewizorów ziemskich</i>	129
--	-----

Stan badań

Jiří ROHÁČEK — <i>Wherefore Art Thou? On the History, State and Prospects of Czech Epigraphy</i>	151
--	-----

Dyskusje

Marek ADAMCZEWSKI — <i>W sprawie edycji zbiorów pieczęci i opisu wyobrażeń napieczętych</i>	159
---	-----

Artykuły recenzyjne i recenzje

Baltazar Opec, <i>Żywot Pana Jezusa Krysta (1522). Notatki na marginesie najnowszej edycji (Roman Mazurkiewicz)</i>	171
O polskim wydaniu <i>Zarysu Historii</i> Johanna Gustawa Droysena (Dariusz A. Sikorski)	178
Luca Becchetti, <i>I sigilli dell'Archivio Segreto Vaticano. Nuove ricerche sfragistiche</i> , Archivio Segreto Vaticano, Varia, t. 26, Città del Vaticano 2013 (Bartłomiej M. Wołyniec)	181
Jarosław Sochacki, <i>Szkice źródłoznawcze do dziejów Niemiec we wczesnym średniowieczu (kontynuator Reginona, żywot starszy i młodszy królowej Matyldy)</i> , <i>Analecta Mediaevalia</i> 1, Słupsk 2014 (Antoni Grabowski)	183
Agnieszka Gut, <i>Średniowieczna dyplomatyka wschodniopomorska. Dokumenty i kancelarie Pomorza Wschodniego do 1309 roku</i> , Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2015 (Ewa Syska)	185
Tomasz Gałuszka OP, <i>Henry Harrer's Tractatus contra beghardos. The Dominicans and early fourteenth century heresy in Lesser Poland</i> , translated by Magdalena Panz-Sochacka, <i>Studia i źródła Dominikańskiego Instytutu Historycznego w Krakowie</i> , 14, Kraków 2015 (Paweł Kras)	188
<i>Kancelarie centralne państwa w XIV–XVIII wieku</i> (Waldemar Chorążyczewski), <i>Metryka Koronna i Metryka Litewska</i> (Wojciech Krawczuk), w: <i>Dyplomatyka staropolska</i> , red. Tomasz Jurek, Nauki Pomocnicze Historii. Seria nowa, red. Andrzej Rachuba, Sławomir Górczyński, Warszawa 2015 (Grażyna Rutkowska)	191

Marcin Grulkowski, <i>Najstarsze księgi miejskie Głównego Miasta Gdańska z XIV i początku XV wieku. Studium kodykologiczne</i> , Studia i Materiały do Dziejów Kancelarii w Gdańsku, t. 1, Seria A: Studia, t. 1, Polskie Towarzystwo Historyczne, Instytut Historii PAN, Wydawnictwo Neriton, Warszawa 2015 (Marcin Starzyński)	200
Jakub Wymułek, <i>Testamenty mieszczan krakowskich (XIV–XV wiek)</i> , Polskie Towarzystwo Historyczne, Wydawnictwo Neriton, Warszawa 2015 (Marcin Starzyński)	202
Maria Trawińska, <i>Rękopis najstarszej poznańskiej księgi ziemskiej (1386–1400). Wokół analizy filologicznej</i> , Instytut Slawistyki PAN, Wydawnictwo Rys, Warszawa — Poznań 2014 (Marek Słoń)	204
Maria Trawińska, <i>Rękopis najstarszej poznańskiej księgi ziemskiej (1386–1400). Wokół analizy filologicznej</i> , Instytut Slawistyki PAN, Wydawnictwo Rys, Warszawa — Poznań 2014 (Jan Wroniszewski)	205
1413 m. <i>Horodlės aktaï (dokumentai ir tyrinėjimai)/Akty horodelskie z 1413 roku (dokumenty i studia)</i> , sudarė/red. Jūratė Kiaupienė, Lidia Korczak, parengė/oprac. Jūratė Kiaupienė, Lidia Korczak, Piotr Rabiej, Edmundas Rimša, Jan Wroniszewski, Lietuvos istorijos instituto leidykla, Vilnius/Kraków 2013 (Sobiesław Szybkowski)	209
Krzysztof Grzegorz Latocha, <i>Wojciech Malski (ok. 1380–1454) — wojewoda łęczycki i sieradzki oraz namiestnik królewski na Wielkopolskę</i> , Wydawnictwo DiG, Warszawa 2015 (Bożena Czwojdrak)	213
Roland Czarnecki, <i>Kronika Namysłowa autorstwa Johanna Frobenia jako utwór dziejopisarstwa miejskiego</i> , Wydawnictwo DiG, Warszawa 2015 (Agnieszka Bartoszewicz)	215
Anna Kocot, <i>Artyści „czarnej sztuki”. Typografia druków Floriana Unglera i Macieja Wirzbięty</i> , Biblioteka Jagiellońska i Księgarnia Akademicka, Kraków 2015 (Artur Wójcik)	218
<i>Katalog duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego na podstawie ksiąg święceń biskupów wrocławskich 1650–1810/12. Catalogus cleri saecularis regularisque in libris ordinationum episcoporum Wratislaviensium occurrentis 1650–1810/12</i> , oprac. Stanisław Jujeczka, ks. Henryk Gerlic, Waldemar Könighaus, Wydawnictwo eBooki.com.pl, Wrocław 2014 (Arkadiusz Borek)	221

Zapiski krytyczne

Serena Ammirati, <i>Sul libro latino antico. Ricerche bibliologiche e paleografiche</i> , premessa di Mario Capasso, prefazione di Guglielmo Cavallo, Biblioteca degli „Studi di Egittologia e di Papirologia”, 12, Fabrizio Serra editore, Pisa–Roma 2015 (P.N.)	227
Ottavio Bucarelli, <i>Epigraphy and Liturgical Furnishings in St. Peter’s Basilica in the Vatican between Late Antiquity and the Middle Ages</i> , „Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde”, Bd. 60, 2014, s. 293–322 (J.P.-P.)	227
<i>Sagi islandzkie. Zarys dziejów literatury staronordyckiej</i> , praca zbiorowa pod redakcją Jakuba Morawica i Łukasza Neubauera, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2015 (R.R.)	228
<i>Zwischen Tradition und Innovation: Die Urkunden Kaiser Ludwigs des Frommen (814–840). Referate des Kolloquiums der Nordrhein-Westfälischen Akademie der Wissenschaften und der Künste am 19. April 2013 in Bonn</i> , hrsg. von Theo Kölzer Abhandlungen der Nordrhein-Westfälischen Akademie der Wissenschaften und der Künste, Bd. 128, Ferdinand Schöningh, Paderborn 2014 (T.J.)	228
Nikolaj A. Aleksejenko, <i>Sfragistyka bizantyńska. Molibdobule Chersonu</i> , tłumaczenie z języka rosyjskiego Edward Skibiński, opracowanie Andrzej B. Biernacki, Edward Skibiński, Instytut Historii UAM, Poznań 2015 (M.H.)	229
<i>Byzantine and Rus’ Seals. Proceedings of the International Colloquium on Rus’-Byzantine Sigillography, Kyiv, Ukraine, 13–16 September 2013</i> , ed. Hlib Ivakin, Nikitin Kharpunov, Werner Seibt, Kyiv 2015 (M.H.)	230
Robert A. Sucharski, <i>Jeszcze raz w kwestii imienia pierwszego historycznego władcy Polski</i> , Kwart. Hist., 122, 2015, nr 2, s. 233–244 (P.N.)	231
Stanisław Suchodolski, <i>The beginnings of Polish coinage in the light of recent research</i> [ze streszczeniem: <i>Początki polskiego mennictwa w świetle nowych badań</i>], „Wiadomości Numizmatyczne”, 59, 2015, z. 1–2 (199–200), „Polish Numismatic News”, 9, Special Issue for the XV International Numismatic Congress in Taormina, September 2015, s. 67–94 (P.N.)	231
<i>1000 років української печатки / 1000 years of Ukrainian seal. Каталог виставки 24 травня — 15 листопада 2013</i> , red. Ю. Савчук, Київ 2013 (M.H.)	232
Karel Maráz, <i>Sfragistika. Studijní texty pro posluchace pomocných ved historických a archivnictví</i> , Masarykova Univerzita, Brno 2014 (M.H.)	233
Lorenzo Valla, <i>O rzekomej, sfałszowanej Donacji Konstantyna</i> , przełożył Konrad Kokoszkiwicz, przedmową opatrzyła Halina Manikowska, Biblioteka Renesansowa, t. 4, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2015 (H.R.)	234
Oldřich z Etzenbachu, <i>Vilém ze země Slovanů. Epos z konce přemyslovského věku</i> , překlad, úvodní studie, komentáře Dana Dvořáčková-Malá, Praha 2015 (B.Cz.)	234

Maciej Dorna, <i>Von der Hagiographie zur Diplomatik. Daniel Papebrochs Lehre zur Erkennung von frühmittelalterlichen Urkundenfälschungen</i> , „Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde”, Bd. 60, 2014, s. 165–189 (J.P.-P.)	235
---	-----

Listy do Redakcji

Waldemar Chorążyczewski — <i>Odpowiedź na recenzję Pani Doktor Grażyny Rutkowskiej</i>	237
Wojciech Krawczuk — <i>Odpowiedź na recenzję Pani Doktor Grażyny Rutkowskiej</i>	239

Spis skrótów	241
--------------------	-----

Wymogi redakcyjne i instrukcja dla Autorów „Studiów Źródłoznawczych”	243
--	-----

SPIS WSPÓLPRACOWNIKÓW

	Marek Adamczewski, Łódź	<i>J.P.-P.</i>	Jan Prostko-Prostyński, Poznań
	Agnieszka Bartoszewicz, Warszawa	<i>H.R.</i>	Hanna Rajfura, Warszawa
	Arkadiusz Borek, Warszawa		Jiří Roháček, Praha
	Maria Cybulska, Łódź		Grażyna Rutkowska, Poznań
<i>B.Cz.</i>	Bożena Czwojdrak, Katowice	<i>R.R.</i>	Rafał Rutkowski, Warszawa
	Elżbieta Dąbrowska, Warszawa		Dariusz A. Sikorski, Poznań
	Antoni Grabowski, Warszawa		Marek Słoń, Warszawa
<i>M.H.</i>	Marcin Hlebionek, Toruń		Miłosz Sosnowski, Poznań-Warszawa
	Marek A. Janicki, Warszawa		Marcin Starzyński, Kraków
<i>T.J.</i>	Tomasz Jurek, Poznań		Ewa Syska, Poznań
	Bohdan Kańák, Olomuniec		Sobiesław Szybkowski, Gdańsk
	Paweł Kras, Lublin		Jakub Turek, Warszawa
	Roman Mazurkiewicz, Kraków		Bartłomiej M. Wołyniec, Kraków
<i>P.N.</i>	Przemysław Nowak, Warszawa		Artur Wójcik, Kraków
	Dariusz Opaliński, Rzeszów		Jan Wroniszewski, Toruń
	Ewa Orlińska-Mianowska, Warszawa		Tomasz Związek, Warszawa

SPIS RECENZENTÓW WEWNĘTRZNYCH

Anna Adamska, Utrecht	Wojciech Mrozowicz, Wrocław
Wojciech Drelicharz, Kraków	Adam Perłakowski, Kraków
Tomasz Gałuszka OP, Kraków	Piotr Pokora, Poznań
Ryszard Grzesik, Poznań	Juraj Šedivý, Bratysława
Lucyna Harc, Wrocław	Jolanta Sikorska-Kulesza, Warszawa
Paweł Gut, Szczecin	Jacek Soszyński, Warszawa
Marcin Jarząbek, Kraków	Anna Zajchowska, Warszawa
Tomasz Kałuski, Katowice	Michał Zwierzykowski, Poznań